په افغانستان کې جګړه څنګه پای ته ورسوو؟

لیکوال: ډیوید میلبنډ (دبریتانیا د بهرنیو ارو وزیر)
ژباړن: رحیم الله بشارت

په افغانستان کې جګړه نه بریتانیا پیل کړې نه امریکې په ۱۹۹۰لسیزه کې ددې هېواد دطالبانو دولت القایده ته د اوسېدو لپاره یو محفوظ جنت او ملاتړ ورکړ. په بدل کې یې اوسامه بن لادن طالبانو ته پیسې او جنګیالي تیارکړل. افغانستان دسپتمبر دیولسمې دبریدونو دپیداینت په ځای بدل شو. ددې بریدونو په ځواب کې نړیوالې مداخلې په نړیواله کچه ډېر پوره ملاتړ درلود. خو ددې مانا دا نه ده چې زمونږ پوځونه به دتل لپاره دلته وي. اته کاله وروسته، مونږ اړیو چې ددې پلان جوړ کړو چې څنګه به دا پای ته رسېږي ــ څنګه به هغه ځه ساتوچې ترلاسه کړ ي مودي او څنګه به جنوبي اسیا له هغه ناوړه نفوذ نه ژغورو، چې مونږ ټول ښاغېزمن کړي.

دپرمختګ لار د لانجې د سولې او جګړې دسیاست دمرکزیت په پېژندو پورې اړه لري دمرګونواو ټول وژنو سره مل کوم خطرناک تېری (تشدد)چې دې جګړې پیل کړی دی ، سیاست به یې پای ته رسوي د افغانستان لپاره یوسیاسي جوړښت باید دوه اړخونه (بعدونه) ولري. لومړی، ې نوی او ښه پراخ دننني (داخلي) برابری (جوړښت) په کوم کې چې پوره افغانان برخه ولري، او مرکزي دولت دومره ځواک او قانونیت ولري چې هېواد له داخلي او بهرنیو ګواښونو وساتي او دویم، په کوم چې لومړنی هم منحصر دی، او هغه داچې یونوی بهرنی جوړښت چې ګاونډیان دې ته ژمن کړي چې د افغانستان د ازادی او ځمکنی بشپړتیا درناوی وکړي. او دومره ځواک او ملاتړ هم ولري چې ددې داډ ترلاسه شي چې دوی به خپله ژمنه ولاړ پاتې کېږي.

بریتانیا د ۱۸۳۹ او ۱۹۱۹ترمنځ په افغانستان کې درې ځله جنګېدلې ده. هرځل دا جنګونو په بریتانوي هندکې دبریتانیا د ځواک په مرکزــ او اقتصادي ګټوپورې تړلي وو. هر ځل دوی غوښتل چې دلته خپل واک ټینګ کړي خو له دې ځای نه دپوځونو په شاکولو ته اړویستل شول. هرځل دا ویستل له دېرو وینو توپیدو سره مل و، چې [illegible] دبریتانیا دشاهي کورني ستراتیژیستان [illegible] شول چې [illegible] ځان په اړه کې وساتي ــ یو معقول او اوږد مهالي فکر [illegible] خپل [illegible] خو په مرستو متکي افغانستان،چې د قبیلو ترمنځ انډول یې برابروي او د بریتانوي هند امنیت ته ګواښ پېښ نه کړي.

Ketabton.com

دپخواني شوروي اتحادستراتیژي جوړوونکي هم ، همدې ته یوه ورته پایلې ته ورسېدل، کله چې په ۱۹۸۹ کې شوروي پوځونه له افغانستان ، ځخه ووتل، او دکمیونست محمد نجیب الله حکومت یې ترشاپرېښود، چې تر درې کلونو ژوندی پاتې شو او بیا له منځه لاړــ دکرملین دنصیحت الفاظ چې، کمیونیزم هېرول، سوشلیزم پرېښودل، اسلام ته غېږ خلاصول او له قبیلوسره کارکول ،، د نوي تاریخ د هر رژیم په ځېر د نجیب الله رژیم هم له بهرنیومرستو پرته ونه پایېده او هغه وخت را وپرزېده چې د بورس یلتسن نوې ازادې شوې روسیې پرکابل ټولې مرستې ودرولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ۱۹مه پېړۍ کې د بریتانیاتجربه او په شلمه کې د شوروي اتحاد هغه ښيي چې د افغانستان دباثباته کولو ښه لاره، او کېدای شي یواځینۍ لاره داده چې پخپله افغانان قوي کړل شي چې بیاخپل په خپلو کلیو او درو باندې واکمن هم واوسي او امنیت هم راولي. ددې د ترلاسه کولو لپاره افغانان له بهر نه پوره سیاسي او پوځي ملاتړ سخاوت مندانه اقتصادي مرستو ته اړتیالري. خو افغانان به په خپله خاوره کې زمونږ مجادلوي پوځونوته له اړتیا، د امنیت د ډاډ ددوی د خپل واک له پراخولو په لاره کې له مرستې پرته ،نه اړتیاولري او نه به هرکلی ووایي.

په ۱۸۴۲کې له کابل نه د بریتانوي پوځونو د خوني وتلو په هکله یو تازه مطالعه ښيي چې لامل یې ددې پوځونو د تیټ پوړو چاروا‌کیولخوا خپلو جګپوړو هغو ته دهغه بد حالت دحقیقت ویلو کې زړه نازړه توب و ،چې بریتانوي پوځونه ورسره مخامخ وو. زه هم دهغو ډیپلوماټانو او دمیدان د قومندانانو سره له خپلو خبرو نه پوهېږم چې هغه «خوږې خبرې» نورې دنن خبرې نه دي. داځېره چې افغانستان سمې لارې ته روان دی هغه ربښتیادي چې له ځمکې لاندې شوي دي. دلته نور داسې حقیقتونه شته چې زه یې وینم:

• افغانان له دېرشوکلونو جګړو ستړي کړي دي، دوی جګړو، د بنسټیزو حقونو او شونتیاوو نشتوالي اغېزمن کړي دي. اکثریت یې دطالبانو له ظلمونو او تېرې کرکه لري. خوبیاهم کله دوی هغوی ته له ظالمانو جنګسالارانو او قانون ماتوونکو نه د دوی دساتونکو په ډول ګوري

• افغان دولت چې حامدکرزی یې مشري کوي، دخپلو خلکو دغوښتنو، ځواکمنو جنایتکارانو او د اقتصادي ګټو د ځان کوونکو ، او نړیوالې ټولنې له مخالفتونو او فشارونوسره مخ دی. خو په ده کې د حکومت کولو وړتیاکمه ده. دده په اړه اندېښنې له تېرو ټاکنو راپه دې خواژورې شوي دي کومې چې له پراخو درغلیو او د رشوت له تورونوسره ملګرې وې. دا اندېښنې د سیاسي نظام دجوړښت له پلوه هم دي.

• افغان بغاوت پراخ ، خو دملګرتیا او اړیکو، جغرافیوي مرکزونو او تکتیکونو له پلوه کمزوری دی. طالبان د طالبانو دتېررژیم دمشرانو لخوارهبري کېږي چې مشري یې ملاعمر کوي او د پاکستان په سرحدي سیموکې مرکز لري. دحقاني نیټ ورک او حزب اسلامي په ګډون ځینې نورې ډلې ورې ډلې هم په عملیاتوکې برخه لري. دا ټولې ډلې دخلکو په نه باور او دولت په کمزورۍ پایي.

• له طالبانو اوس هم کرکه کېږي ـــ یوه نوې نظرپوښتنه ښيي چې یواځې ۶سلنه افغانان د دوی د واک بېرته راتګ غواړي. خو اوس دوی داسې وړې جنګې ډلې منظمې کړې دي چې په جنوب ، ختیځ او شمال کې له محدود ملاتړ نه خوند اخلي، او ددې وړتیالري چې دکابل په ګډون هرچېرته عملیات ترسره کړي.

• د القایدې هغه مشران چې له افغانستان ، نه تښتېدلي دي دپاکستان په قبایلي سیموکې پټېږي د دې مشرانو یوه لویه برخه وژل شوي یانیول شوي دي. سره له دې چې القایده له طالبانو سره د اړیکو اوږد تاریخ لري خو ددوی ملګرتیا تر ډېره بریده تکتیکي او سیمه ییزه ده. تراوسه القایده ددې وړتیا(کپیسیټي) لري ـــ په نورو هېوادونو لکه یمن کې دخپلو ملګرو او شریکبانوپه مرسته ـــ په نړۍ کې مرګاني بریدونه وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

• په تېرو اتلس میاشتوکې په پاکستان کې د اصف علي زرداري د دیموکراټیک حکومت په راتګ سره ځه بدلونونه راغلي دي. حقیقت دادی چې سیمه ییز تروریزم پوځي او وسیاسي مشرانو له یوه نوي هدف سره مخ کړي دي او ددوی په خلاف یې سره موافق کړي دي ، دا خبره اوس ریالیستیکه ده چې د پولې په دواړو خواوو کې پر وسله والو دفشار پر غورځولو باندې کار وشي.

په وروستیو اته کلونو کې افغانه او نړیواله ستراتیژي په دې باندې متمرکزه وه چې د دولت لویې دندې سمې او د افغانانو په ژوند کې مثبت بدلون راولي. که څه هم دا لاره له خنډونو او ځنډونو ډکه خوبیاهم ځینې لاسته راوړنې شته. دپنځه میلونه مهاجروبېرته سنبډنه، کېدای شي په خپل حفاظت ، امنیت اوپرمونږ باندې چې دوی ته مو ساتلي دي،د باور دزیاتېدو ترټولو لویه نښه وي نظر پوښتنې ښیي چې د امنیت نشتوالی اوس هم دخلکو په وړاندې ترټولو لویه ستونزه ده، تېرکال په بریدونوکې له تېرو ټولو کلونو په پرتله زیات خلک وژل شوي دي.

په ۲۰۰۳ کې د افغان ملي اردو شمېر له دوه زره نه کم و. اوس له ۱۰۰،۰۰۰ زیات دی. خو نژادي توازن ــــ اوپه ځانګړي ډول د پښتنوبرخه پکې ــــ کمزورې ده. شمېر به یې دریمه برخه ددې کال ترپایه او نور په را روانو کلونوکې زیات شي. افغان پوځیان اوس دلومړۍ کرښې دمبارزې تجربې ترسره کوي چې ښه بېلګه یې په هلمند ولایت کې اوسني مشترک عملیات و. او ددې لپاره پلانونه جوړېږي چې افغان امنیتي ځواکونه، سیمه ییز حکومتونه او نورې ادارې د اغېزمنتیا یوې مناسبې کچې ته ورسېږي نو افغان پوځ به ــــ ولسوالي په ولسوالي او ولایت په ولایت ــــ د امنیت دمشرۍ دنده په غاړه واخلي. څومره چې افغان پوځ پیاوړي کېږي ، نړیوال ځواکونه به ددې وړ وي چې له عملیاتو نه په شاشي او ځای دوی ته پرېږدي خو بیابه هم دوی ته اړتیاوي چې دخپلو افغانو سیالانو(افغان ملي اردو) د روزنې او لارښوونې چارې د څوکلونو لپاره روانې وساتي.
د پوهنې او روغتیا په هکله، په ۲۰۰۱ کې یواځې یومیلیون افغان ماشومان ښوونځي ته تلل چې هغه هم یواځې هلکان وو. سږکال هیله لروچې یوه میلیونه ماشومان به ښوونځیو ته لاړ شي چې دریمه برخه به نجونې وي. له لسو نه اته افغانان روغتیاساتنې ته لاس رسی لري.

دکوکنارو کو او د نشه ییزو توکیو سوداګري افغانستان ته لویه ستونزه ده. خو په تېرو دوه کلونوکې د تریاکو په حاصل کې لوی کمښت راغلی دی: ٪۱۹ په ۲۰۰۸ کې او ٪۲۲ په ۲۰۰۹کې. د ملګروملتونو دنشه یي توکیو دمخنیوي دفتر وایي چې په ۲۰۱۰ کې به دتریاکو حاصل زیات نشي. په امنیت او حکومتدارۍ کې پرمختګ او ورسره د غنمو لوړ قیمتونه ، ددې پایلو په ترلاسه کولوکې مرسته کړې ده.

دملي پیوستون دپروګرام ــــ چې د محلي او سیمه ییزو حکومتونو د پرمختګ لپاره پیل شوی وــــ لاسته راوړنې به په دې هېواد کې یوه په زړه پورې کیسه وي. له ۲۰۰۳راهیسې د ۲۲،۰۰۰کلي شوراګانې دکلیوالو لخوا د رایو له لارې ټاکل شوې دي. دوی یواځې نږدې ۴۰،۰۰۰پرمختیایي پروژې یې ډیزاین کړي بلکې پلې کړې یې هم دي. او اوس له ښکته نه پورته خواته یانې د ولسوالیوشوراګانو ته راځي.

داسې برخې هم شته چې هلته کوم د یادولو وړ پرمختګ نه دی شوی، مونږ ددې اندېښنو دلرې کولو په لورګامونه اخلو او افغان دولت اړ دی چې په دې هلکه ډېرځه وکړي لکه:

• انصاف ، قانون او نظم راوستنه دجنګ یورښتینې میدان دی. د افغان ملي پولیسو شمېر نږدې ۱۰۰،۰۰۰ تنه دی خو لویه خبره د څومره والي (کمیت)نه ده ، دڅنګه والي (کیفیت) ده. ددې ځواک ځینې برخه د نشه ییزو توکیو په سوداګرۍ بوخت دي. همدارنګه دبړی یې نالوستي دي، دجنایتکارو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاغیانو ملاتړي دي او یا رشوت اخلي. افغان دولت د ریفورم یو پراخ او لرې رسېدونکي پروګرام پیلوي خو دولت اړتیالري ــ البته زمونږ په مرسته ــ چې یو دجنایي او ولسي شخړو د اوارولو لپاره غیررسمي عدالتي جوړښت رامنځته کړي. داټول هغه څه دي چې اکثره وخت یې افغانان دقانون حاکمیت ګڼي.

د ملي پیوستون دپروګرام دبریالیتوب سره،سره ، ولسي اداره له ګړانوهڅو وروسته هم دیوې بېخي لویې ستونزې په ډول په ځای پاتې شوه. د هېواد په لرې پرتو سیمو کې د ولسوالیو په کچه حکومت نشته؛ نیم ولسوالان یو دفتر هم نه لري. له څلورمې برخې کم یې برېښنالري، او ځینې یواځې دمیاشتې شپږ ډالره دلګښت لپاره ترلاسه کوي. د راروانو دوه کلونو لپاره نږیوالې ټولنې ژمنه کړې چې ۱۲،۰۰۰ دولتي کارکوونکي وروزي چې د ولسوالیو په کچه کاروکړي.

• په پای کې داچې، دلته د فساد ستونزه ده. په جنوري کې د بي بي سي، ای بي سي، او ای ارډي له خوا دترسره شوې یوې نظرپوښتنې له مخې ٪۹۵افغانان فساد ته د هغوی دسیمې دیوې لویې ستونزې په سترګه ګوري. په ځینو سیمو کې په منځني ډول هرافغان په کال کې ۱۰۰ډالره دولتي چارواکیو ته د رشوت په توګه ورکوي. نو دومره پراخ خپور فساد ژورې ریښې لري. ولس مشر کرزي ژمنه کړې چې د فساد مخه ونیسي او داسې ازادې اداري رامنځته کړي چې داستونزه وڅاري او مخه یې ونیسي. نړیواله ټولنه به د هغه په عمل قضاوت کوي ، نه دهغه په خبرو. مرسته ورکوونکي به هغه ته د دولت له لارې دمرستو دلګولو شونتیاوې له ډېروازموېلو وروسته دهغه په لاس ورکوي. دبېلګې په ډول د وزیرانو او نورو لوړپوړیوچارواکو دشتمنیو د ښکاره کول او ثبتول، د لوړپوړیوچارواکیو د ټاکلوپه برخه کې دنوې کړنلارې رامنځته کول، او د فساد د له منځه وړلو لپاره د یوه پراخ قانون جوړول.

دتېرو اته کلونو لاسته راوړنې زمونږ دپوځونو د مېړانې او نه ستړې کېدونکو هڅو نه پرته شونې نه وې، له دوی پرته به بغاوت افغان دولت لاندې کړی او کېدای شي په کابل یې واک چلولی وای زمونږ دپرمختګ کارونه به ودرېدلي او له منځه تللي وو، او القایده به ډېره سیمه لاندې کړې وای او د تروریزم بې رحمانه پلانونه به یې جوړولای.

دکارسرداچې دا دواړه لوري ، هم روښانه دي او هم اغېزمن. زیاتیګړي پوځونه ، چې امریکا، بریتانیا او نور یې رالېږي، که پرمختګ وکړي ارزښتمن دي. دبریتانیاژمنتیاپه ترهغې پورې په ځای وي ترڅوچې مونږ خپل شریک هدف ترسره کړو. یو داسې افغانستان چې بیا دنړیوال تروریزم د مرکز په ډول د نړۍ په خلاف ونه کارول شي.

خوبیاهم، د نوو پلانونو د بېخي خوشباوره کتنې نه وروسته هم دې پایلې ته رسېږو چې، افغان چارواکي ترهغو پورې دخپلې خاورې دکرارۍ او منل شوې ادارې وړتیانه لري ترڅو پورې چې بغاوت پخپله کم شوی نه وي. اومونږ به یواځې په هغه حالت کې خپل پوځونه په باور سره وویستی شوچې بېرته راتلو ته مجبور نه یو. زمونږ دپوځونو پراخې هڅې ددې هدف په ترلاسه کولوکې مهم رول لري. څنګه چې جنرال میک کرسټل اوس، اوس ویلي: دپوځ رول ددې هڅه کول دي چې حالت داسې جوړکړي چې خلکوته دا اجازه ورکړي چې د حکومت جوړولو او چارو چلولو یوه ربښتیني حل ته راشي. دا خبره د افغان سیاست لویې ننګونه راپورته کوي. هغه ننګونه چې له ډېرې اوږدې مودې ورسره بې پروایي شوې ده.

په ۲۰۰۱ کې دبون تړون او وروسته پروسه کې دیوه ربښتیني سیاسي توازن کمښت موجود و. شمالي ټلوالي بون ته د افغانستان د نوو بادارانو په ډول راغله، خو دوی د په جنوب کې د پښتون اکثریت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډون د افغانستان دلوی نفوس نماینده ګان نه وو. دا سمه وه چې طالبان له بون نه شړل شوي وو. خو نورو قانوني ډلو ته چې دهغو پښتنو نمایندګي یې کوله چې دطالبانو اصلي ځواک و ، هم په کمه سترګه وکتل شول.

له بون کنفرنس وروسته چې کومې دوه جرګې جوړې شوې هغو هم دهېواد لپاره یوه کلک مرکزي سیاسي جوړښت رامنځته کړ. په داسې حال کې چې ددې هېواد خلکو اکثر په محلي کچه دخپلو چارو دسنبالولو او تنظیمولو اوږد تاریخ او خپلې لارې لرلې. له دې نه ورتېرــ دکابل سیاسي جوړښت له هغو قبیلو ، غیررسمي دودونو او ټولنمرکزه جوړښتونو سره انصاف هم ونه کړ. فساد وریسې خبره نوره هم خرابه کړه. د قانون ماتوونکو لاسونو ته د بې حسابه پیسو قبیلوي توازن نور هم لهمنځه وې ووړ. په پای کې په لویدیځ کې ایران ، په ختیځ کې پاکستان، په شمال کې د مرکزي اسیا جمهوریتونه، سیمه ییز قدرتونه لکه هندوستان، چین، سعودي عربستان، روس او ترکیه،بون ترون په دې کې پاتې راغی چې د افغانستان داټول ګاونډیان سره د یوه نوي او سوله ییز افغانستان دجوړېدو لپاره یوځای کړي.

زه چې د افغانستان له تاریخ نه کوم څه زده کوم هغه دادي چې ترهغه مهاله به په افغانستان کې سوله او ثبات رانشي چې ترڅو له ډېرو، ډېر خلک په سیاسي جوړښت کې رایوځای نشي او ترڅوچې یې ګاونډیان له واکمن سیاسي جوړښت سره په تړون کې نه وي.

سیاسي لاس رسی

اوس له ټولنی سره د طالبوجنګیالیو دبیایوځای کولو لپاره یوه نړیواله موافقه شته، چې ملګري ملتونه یې داسې تعریفوي ,,هغه پروسه چې چې پرمټ یې پخواني جنګیالي ولسي حیثیت خپلوي او دوامداره دنده او ګټه ترلاسه کوي،، ددې پروګرام شاته پروت منطق ساده دی، څومره چې په بغاوت کوونکیو باندې پوځي فشار زیاتېږي ـــ او له هغوی سره دجګړې د اوږدېدو ویره پیداکېږي او بری ورته لاپسې لرې ښکاري ـــ نو هغه کسان چې د بغاوت په څنډه ولاړ دي ، هغوی به په خپله ژمنتیاله سره کتنه وکړي لکه څنګه چې ددې کال په سر کې مونږ داسې بېلګې لیدلي دي.

خود داسې بیاجوړښت دټینګ ساتلو لپاره یواځې د دندو پیداکول بسنه نه کوي بلکې له خپلو پخوانیو متحدینو سره له اړیکو نه ددوی ساتل هم اړین دي. او د ولس مشر کرزي لخوا دسولې ،پخلاینې او بیایوځای کېدنې لپاره د وړاندیزشوې شورا ارزښت هم په دې کې دی، دکومې لپاره چې نړیوالې ټولنې د ۱۵۰ میلیون ډالره ژمنه کړې ده.

خو زه به په دې زور واچوم چې دغه بیایوځای کېدنه به هغه وخت ښه اغېز ولري چې د هغو خلکو ویرې ، اندېښنې او غمونه هم لرې شي چې ولس مشر کرزی یې ,,خپل ناراضي وطندار ګڼي،، دبېلګې په ډول طالبان او نور مخالفین، ددوی دهغو اندېښنو دپېژندلو او ځواب ویلولپاره چې بغاوت ته تېل او انرژي ورکوي که یوه رښتینې هڅه ونشي نو دا به ګرانه وي چې ددوی یو ارزښتمن شمېر په دې قانع کړل شي چې د دولت پرضد دجګړې پرځای ، د دولت لپاره په کارکولوکې د دوی خوښې ګټې ښې خوندي کېدای شي.

ځینې باغیان د القایده متشددې سخت دریځي(افراطي) اجنداته ژمن دي. له دوی سره به هیڅ پخلاینه نه وي ـــ دوی به خامخا ماتېږي. خو ددوی اکثریت داسې نه دی. دوی محافظه کار اسلامي عقاید لري، او له دې سره ترلي دي، خو لوی نظر یې په دې اړه دی چې ټولنیز نظم او قانون باید څنګه وي. ددوی لویه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چيغه د نړيوالو پوځونو شړل دي. خو دوی هم په افغان دولت او سياست قوي بې باوری پارولي (تحريک) کړي دي ـــ دوی دولت د يو بې کفايته او مفسد دولت په سترګه ګوري. دهرچا دا فکر پلی کول به ګران وي چې هغه خلک په سياسي بوختياکې راګډ کړي چې په مستقيمه ياغی‌مستقيمه توګه زمونږ په پوځونو بريدونه کوي، خو مونږ هيڅ حق نه لرو چې دهغو افغانانو پرځای چې د طالبانو د بېرته دنه راستنيدو دعاوې کوي ، پرهغوی خپل فکرونه او ارزښتونه ومنو.خو خبرې اترې (مزاکره) نه تسليت ورکول دي او نه د دښمنو قواوو او سياستمدارانو ترمنځ خبرې‌دي.

افغانان بايد خامخا داسې يو سياسي جوړښت رامنځته کړي ــ که څه هم چې يوه پڅه او پړاويزه پروسه به وي ـــ خو مخالفين به ددې لپاره نړيوال ملاتړ او نړيوال منځګړتوب غواړي ـــ دبېلګې په ډول دملګرو ملتونو نظر او مراقبت په په پای کې ضروري وي. نوبيا ددې اړتياشته‌چې هغه شرطونه چې له خبرو وړاندې ايښودل کېږي بايد روښانه شي. يانې هغه څوک چې دخپل هېواد په سياست کې برخه غواړي بايد له القايده سره اړيکي وشکوي، خپلې وسلوالې هڅې پرېږدي، اود افغان اساسي قانون چوکاټ ومني. نو له دې لارې به بيا ددوی غوښتنې او خوښې وپېژندل شي، يو سياسي غږ به ورکړل شي خو داټول به د ولس د قانون او دنورو اړخونو دخوښو او اړتياوو په نظر کې نيولو سره ترسره کېږي. ولس مشر کرزي د سولې په خپلو تکراري غوښتنوکې دا خبره روښانه کړې ده چې هغه مهال داسې شرطونه د يوه وروستي توافق برخه ګرځېدای شي چې دخبرو د پرمختګ مخه ونه نيسي. د نړيوالو او افغان ځواکونو زياتېدل بايد دهر لوري په فکر کې وي. خبرې اترې د خرپ او ترپ (دجګړې او ياتېښتې)يو بديل راکوي. ديوه داسې سياسي لاس رسي political outreach دپروسې يوې پايلې ته رسول به وخت اخلي اوډېرو هڅو ته به اړتيالري. خو دخبرودپيل د بنسټ ايښودلو وخت همدا اوس دی. چې د افغانو اونړيوالو ځواکونو د پراخ شتون ،نه ګټه واخيستل شي. ولس مشر کرزي د اپريل پر ۲۹ د پراخې مشورې لپاره ـــ دسولې لويه جرګه ـــ رابللې چې ۱۴۰۰ غړي او ميلمانه به پکې ګډون کوي. چې د پارلمان غړي، د ولايتي شوراګانو غړي، واليان، مذهبي او قومي مشران او د مدني ټولنې غړي او د ښځو د ټولنو غړي به پکې رابلل کېږي. دابايدد يوه نوي قومي سياسي جوړښت د جوړولو پيل وي ــ په دې هکله هغه وويل:

ددې موخه دبيايوځای کېدنې او پخلاينې په اړه له افغانانوسره سلامشوره ده ـــ چې چېرته پخلاينه شونې ده او چېرته نه ـــ او چې دخلکو په مشوره دسولې لپاره د عمل يوپلان هم جوړکړل شي.

داچې دغه سياسي جوړښت بايد څنګه وي ؟ يو بهرنی يواځې دا وړانديزونه کولی شي:

لومړی،داسې يوسياسي جوړښت دې رامنځته شي چې هغو قومي او نژادي ګروپونو ته چې دبون له کنفرانس نه شړل شوي وو په سياسي پروسته کې يوه رښتينې ونډه ورکړل شي، چې دسياسي نمايندګۍ لپاره مبارزه او سيالي وکړای شي. يو سوله ييز جوړښت کې بايد فاتح او مفتوح دواړه برخه ولري.

دداسې کولو لپار، ښايي چې نوی سياسي جوړښت داغېز او نظر بېلابېلو ډلو ته يو ﻏږ ورکړي. سياسي دفترونو او دولتي دندو ته د راتګ دروازې ورته خلاصې وي. او ددې هڅه بايد وشي چې د افغان ملي اردو نژادي بيس وغزول شي. دا شيان به افغانان وهڅوي چې دخپلو او خپلو ډلو او ټولنود انديښنو ځواب په عمل اوسيستم کې ووينې. او دابه هغوی ته ددې موکه برابره کړي چې د افغانستان په پرمختګ او ثبات کې برخه واخلي. او له دې لارې به هغه هدف ته ورسيږي چې د ډېرو مخالفتونو کيلي ده ـــ اوهغه دبهرنيوځواکونو وتل دي، چې لومړی به دملاتړ او روزنې رول ته راکوز شي او بيابه پوره ووځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويم،واليانو او ولسوالانواو ددوی اړوندو شوراګانو ته دې ډېر واک ورکړل شي چې هغوی ازادانه دخپلو خلکو په خوښه پرېکړې وکړي. او نظام هغه ډول وچلوي چې دوی يې غواړي. ددې لپاره په دغو دندو د وړ خلکو ټاکنه بنسټيزه اړتياده ـــ او د عدالت اود قانون د حاکميت دننګونې په نظر کې نيولو سره بايد داهم ووايوچې په دغې کچه دپوليسو مشران، دمحلي محکمو قاضيان او څارنوال هم همداسې مهم دي لکه واليان او ولسوالان. په محلي کچه حکومتي چاروکيو او دهغوی اړوندو شوراګانو ته دا نېغه دنده(واک) هم ورکول پکار دي چې د پرمختګونو څارنه وکړي، شخړې اوارې کړي، امنيت کې برخه او سيمه ييز مخالفين او د هغوی خواخوږي له دولت سره يوځای کړي.

دريم ، د قانون جوړولو يو نوی پړاو بايد پيل شي ـــ ضروري نه ده چې اساسي قانون دې هم بدل شي ـــ دا قانون جوړونه دې د پارلمان او ولس مشر د واکونو په هکله وي، چې په پايله کې يې پارلمان ته په سياسي جوړښت کې يو رښتينې رول ورکړل شي. داسې يو رول ورکول به دوی وهڅوي چې انتقادي و اوسي او په پای کې به د داسې پرمختګونو لارې پرانيزي چې په اوسني افغانستان کې به ښېخي نوي وي داسې به يو ولسواک ،جوړوونکی او هېواد ته وفادار اپوزيشن هم رامنځته شي
څلورم، ددې ټولو ترڅنګ بايد دفساد دله منځه وړلو لپاره غښتلې هڅې خامخا وشيـد ولس کرزي داژمنه ارزښتمنه ده چې دمعافيت کولتور به له منځه وړي، او يو نوی فساد ضد يونټ په جوړوي په دې هم بايدزور واچول شي چې افغان دولت ـــ د نړيوالې ټولنې په مرسته ـــ څنګه کولی شي چې د نشه ييزو توکيو دپراخې سوداګری سره مقابله وکړي. دا د عامو خلکو دهغې اندېښنې تر ژورو رسېږي چې د فساد د ډېروالي او د قانون دحاکميت د کموالي په اړه يې لري. ددې يوه برخه دا يقيني کوي چې نوی سياسي جوړښت به د څارنې ، نګرانی او توازن په بنسټ ولاړ وي ـــ لکه ازادې محکمې ـــ او په رونوالي او مسئوليت باندې دټينګارچې وښيي په دولت دخلکو بادار او اقا نه دی بلکې په هره کچه او هره بنه د افغانانويو رښتينی خدمتګار دی.

بهرنی سياسي جوړښت

د هيڅ هېواد اويا لږ ترلږه د افغانستان سياست له نورو نه جلا نشي پايېدلی له اوږدې مودې راهيسې افغانستان د بهرنيو مداخلو او لاس وهنو قرباني شوی دی. نن پکې دسيمې ګټې تعقيبېږي او خپله يې قومونه او نژادي ګروپونه ـــ په جنوب ، ختيځ او شمال کې ـــ ګرځي چې له سرحدونو پورې کوم پناځای پيداکړي. څوک چې ددولت مخالفت کوي تراوسه له بهر نه مرستې ،ملاتړ او تحفظ ترلاسه کوي که افغانستان ديو سوله ييز او نېکمرغه هېواد په ډول رامنځته کول وي نو ددې کلکه اړتياشته چې نه يوازې يونوی داخلي سياسي جوړښت رامنځته کړل شي بلکې يو نوی بهرنی سياسي جوړښت هم منځته راشي.

جيوپولټيکي ننګونو ته يو نوی توازن ورکړل شي ـــ د پاکستان او هندوستان د اوږدمهاله تشنج په ګډون او د ايران شتوالي ته ـــ دا داسې ښکاري چې افغانستان له خپله بده قسمته د خپلو دښمنو ګاونډيانود قدرت غوښتنې د لوبو قرباني کېږي. ددې حالت منطق دادی چې افغانستان ترهغه وخته پورې سوله نشي ترلاسه کولی ترڅو پورې چې ددې سيمې دهېوادونونه ايلېدونکې ستونزې نه وي اوارې شوې. خو دلته نور بديلونه او په پای کې هيله ټوکوونکې شونتياوې شته چې پرمټ يې افغانستان د ډېرو ګټور سيمه ييزو همکاريو او اړيکو کور ګرځېدای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی قدم ، د افغانستان دګاونډیو او سیمه ییزو قدرتونو لخوا ددوه ساده حقیقتونو ادراک دی. لومړی حقیقت: هیڅ یو سیمه قدرت او ورسره نړیواله ټولنه به افغانستان دې ته پرې نږدي چې د کوم ګاونډي ترتسلط لاندې راشي. دویم حقیقت: د افغانستان اوسنی حالت ټولو ته زیان اړوونکی دی، جرمونه ، نشه يي توکي، تروریزم او له پولې نورو غاړو ته د مهاجرو خورېدل، په داسې حال کې چېد افغانستان د منرالونو شتمني او زراعتي ځمکې په سیمه کې دټولو لپاره ګټورې دي. دا دوه حقیقتونه خامخا دسیمې دهېوادونو لپاره دشریکو ګټو یو داسې بنسټ رامنځته کولی شي چې ټول پرې راټول شي.

دویم ــــ او دا ټکی ډېر پېچلی دی ــــ ددې ډېره اړتیاده چې په ډېرې رښتیاینۍ سره د ګاونډیوهېوادونو بېلابېلې ګټې او اندېښنې وپېژنو، چې بیاورته دځواب ویلو لپاره هڅې وکړل شي. پاکستان دلته مهم دی. دا هغه د امنیت او خبرو اترو ډېرې کلیانې لري. په روښانه ډول داپکارده چې په افغانستان کې دکوم حل دلټولو لپاره پاکستان ملګری کړل شي.

پاکستان د ۱۷۰میلیونه وګړو هېواد دی. دا یو اتومي ځواک دی. پاکستان به یوازې دخپلو ملي ګټو په پام کې نیولو سره عمل کوي. او دا طبعي ده. له افغانستان سره اړیکي د دوی دملي امنیت ته ارزښتمني دي. پاکستان په خپله درشل کې د یو غیرپښتون افغان ملي پوځ له جوړېدو نه وېره لري، او همدارنګه له هندوستان سره د افغانستان له اړیکو هم ویرېږي.

پاکستان له یوه کول (نسل) نه راپه دېخوا له امریکاسره ډېرې ګرانې اړیکې لري. له پاکستان سره د اوباما د ادارې د امنیتي ، اقتصادي، او سیاسي اړیکو د تعقیب پرېکړه ارزښتمنه ده. دا پالیسي یوه مهمه موکه پیداکوي چې دپاکستان ــــ او زمونږ ــــ اندېښنو ته ځواب وویل شي.

دکیري لوګر ماده چې په پنځه کلونوکې پاکستان ته څه باندې اووه بلیونه ډالره مرسته ورکوي چې په ناپوځي ځایونو کې یې ولګوي او په مقابل کې به یې پاکستان په خپله خاوره کې د اورپکو پرضد اغېزمن ګامونه اخلي ــــ په دې هکله یوه ارزښتمنه معامله ده. خوپرمختګ په اسانه نشي ترلاسه کېدای، زیات جدي، زیات مساوي امریکاــ پاکستان امنیتي ستراتیژیکي ادراک هم ورته بنسټیز شی دی. دخپلو لویدیځو پولو دامنیت په اړه دپاکستان له وېرو سره ددې هم اړتیاده چې په افغانستان کې دپاکسټان خپله بوختیا ته هم رسېدنه وشي.

هرهېواد دې دا ومني چې په افغانستان کې به دپاکستان له په اعتماد کې له اخیستو پرته به هیڅ سیاسي جوړښت نه رامنځته کېږي.او همدارنګه دلته به هیڅ سیاسي جوړښت پرته له هندوستان، روسیې، ترکیې او د چین له بوختیاپرته نه راځي. چین د افغانستان ترټولو لوی بهرنی سرمایه لګوونکی دی. هند د افغانستان دبیارغاونې لپاره د ۱،۲ ملیارده ډالرو د مرستې ژمنه کړې ده. دا یو لوی رول لري چې وه یې لوبوي. همدارنګه ایرانی رژیم ــــ چې اتومي پالیسیو یې ملګري ملتونه مسخره کړي او دګاونډیانو دناکراره کولو دهڅو مخینه لري ــــ باید خامخا پوه شي چې ښه لاره چې خپله سرمایه وساتي ــ او خپل شیعه عقیدې لپاره کاروکړي نوښه لاره په افغانستان کې سوله راتلل نه ، نه سوله له منځه وړل. دلندن په کنفرنس کې برخه نه اخیستل دایراني دولت لنډپاري وه.

دریم ــــ او دا هغه یو دی چې بهرنی سیاسي جوړښت په روښانه ډول له داخلي سیاسي جوړښت سره تړي ــــ دلته ددې اړتیا شته چې په را روان وخت کې د افغانستان د بهرنۍ پالیسۍ د لوریو په ټاکنه کې بایدښکاره شفافیت او روښانتیا موجوده وي. دا په افغانانو پورې ده چې داکار څنګه ترسره کوي، خو ددوی بوختیاوې د اعتماد په پیداکولو او د غلط فهمیو په له منځه وړلو کې لوی لاس لرلی شي. له دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره تړلی دا چې، باید په افغانستان کې د نړیوالوځواکونود شتون، فعالیت او د راروانو وختونو دپلان، په هکله هم یوه موافقه او روښانتیاموجوده وي.

څلورم، اقتصادیات باید د ښو سیمه ییزو اړیکو لپاره بنسټ وي. افغانستان که له منځنۍ اسیا، جنوبي اسیا او خلیج ترمنځ په ځمکني پل واوړي ددې ټولو ګاونډیانو ته ګټه رسولی شي لکه د وریښمو لار چې د ډیرو پیړیو لپاره لویه تجارتي لار وه. دلته له سوداګرۍ او ټرانسپورټ نه پرته هم د اوبو او بریښنا د وېش له پلوه، او داقتصادي زېرمو د کارولو له پلوه هم نوري ګډې ګټې شته.چې هم افغانستان ته ګټه رسولی شي هم ګاونډیو هېوادونو ته .

پنځم دیوه فورم پوښتنه ده چې داکار پکې نور مخکې بوتلل شي داپروسه باید خامخا دسیمې د هېوادونو لخوا پرمخ لاړه شي.یواځې دا دولتونه پرېکړه کولی شي چې په سیمه کې د اړتیاوړ جدي او اوږدمهالي شراکت ته بنسټ د جنوبي اسیا دسیمه ییزې همکارۍ دسازمان او که د اسلامي کنفرنس په مرسته جوړېدای شي. افغانان دې له ملګروملتونوسره دخپلې ملګرتیا مشري هم په غاړه واخلې په دې وخت کې یې داچاره کېدای د ثبات ، امنیت او همکارۍ بهاره د جنوبي اسیا یو کانفرنس ته رهنمایي کړي. ددې پورته ټولو ټکیو په نظر کې نیولو سره افغانانو ته ښایي چې په خپل هېواد کې د مستقبل دسیاسي پروسې په هکله خپله پرېکړه وکړي. دګاونډیانو یواځې قانوني ګټې ارزښتمني دي، نه دوی افغان دولت او افغانان لاندې کولی شي او نه یې مونږ دې پرېږدو.هغه ورځې تللي چې ځواکمنو هېوادونو به خپل کمزوري ګاونډیان تر ښکېلاک لاندې راوستل.

پایله

که مونږ په بریالیتوب سره دا دا ستراتیژي چې ما وړاندې کړه پلې کړو، نو د افغانستان لپاره یوه ښه راتلونکې کوم خیالي هدف نه دی. له دوو تر پنځوو کلونو دا ریالیستیکه ده دا دیوداسې هېواد په بنه ووینوچې په همدې ارزښتمنه کرښه به پروت، غریب به وي خو باثباته او سوله ییز به هم وي، یوه پراخه دیموکراسي او دهرې کچې سیاسي جوړښت به لري، دمالي عوایدو ډېرښت به لري کلیوال اوسېدونکي به یې بریښنالري، په سیمه ییزو بازاروڅکي به یې نور دوکانونه خلاص شي، ډېر ماشومان ـــــ په ځانګړي ډول ډېرې جینکۍ ـــــ به ښوونځي ته ځي.

ډېر مخالفین به ـــــ لکه څنګه چې ویل کېږي په ورځ لس ډالره اخیستونکي طالبان ـــــ به په خپلو کلیوکې ځای پرځای شي، او لږ ترلږه یوڅه مشران به یې په قانوني سیاسي پروسه کې رایوځای شي.

ټولنې به په زیاتېدونکي ډول ددې وړ وي چې د ځان ساتنې لپاره په افغان امنیتي ځواکونو باور وکړي نړیوال پوځونه به له لومړۍ لیکې نه په شاکېږي ـــــ خو دوی به بیاهم یو رول لري، او کله کله یو خطرناک رول، دخپلو افغانو سیالوځواکونو د روزنې او لارښوونې رول. ګاونډیان به په ګډه کارکوي، دستونزو مخنیوی به کوي، تېل به پرې نه شیندي او ددې ټولو له پاسه داچې القایده به له دې ځایه بهر شوې وي.

زه افغانستان ته د بریتانیا د بهرنیوچارو د سکرتري په توکه شپږ ځله تللی یم په لومړي ځل د ۲۰۰۷په جولای کې ماد افغانستان د وروستي باچا محمدظاهرشاه په جنازه کې ګډون وکړ. هغه غم چې ما مشاهده کړځرګند او جوړ و. خو همداسې یو ملي یووالی هم و. نژادي وفاداریانې او تېرې دښمنۍ یوې خواته پرېښودل شوې وې چې دملت دبابا په مړینه ویر وکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه پاچا ته د وفادارو ترمنځ دغه يووالی نن نه‌ښکاري. ددې ځای دخلکو ترمنځ دې ژورې غوښتنې
نيولی چې هغسې ژوند وکړي چې دوی يې سم ګڼي.پوځي عمليات د برياليتوب لپاره ارزښتمن دي،
همدارنګه په ولسي اقتصاد باندې سرمايه کاري هم ؛ خواوس په افغانستان کې ديو نوي سياسي جوړښت
د راتلو لپاره دومره زور او سبک پکار دی، په څومره زور چې مونږ پوځي او ولسي هڅې کوو. دا په
افغانستان کې دجګړې دپای ته رسولو لار ده.

April 1, 2010

http://www.tolafghan.com/posts/17725

How to End the War in Afghanistan

by David Miliband

Neither the UK nor the US started the war in Afghanistan. In the 1990s that country's Taliban government provided a safe haven and support for al-Qaeda. In return Osama bin Laden provided the Taliban with money and fighters. Afghanistan became the incubator for the September 11 attacks. The international intervention in response to those attacks had widespread support around the world. But we never meant for our militaries to be there forever. Eight years later, with al-Qaeda pushed into Pakistan, it is not enough to explain to people why the war started. We need to set out how it will be ended—how to preserve what has been achieved and protect South Asia from a contagion that would affect us all.

The route to progress depends on recognizing the centrality of politics to issues of war and peace. Violence of the most murderous, indiscriminate, and terrible kind started this Afghan war; politics will bring it to an end. A political settlement for Afghanistan must have two dimensions. First, a new and more inclusive internal political arrangement in which enough Afghan citizens have a stake, and the central government has enough power and legitimacy to protect the country from threats within and without. And second, on which the first depends, a new external settlement that commits Afghanistan's neighbors to respect its sovereign integrity and that carries enough force and support to ensure that they abide by that commitment.

Britain fought three wars in Afghanistan between 1839 and 1919. Each time it was defending its power base—and economic stake—in British India. And each time it suffered military reverses as it sought to establish order. Yet on every occasion, once that lesson had been learned the hard and bloody way, Britain's imperial strategists sought—and secured—a saner and more sustainable objective: a self-governing, self-policing, but heavily subsidized Afghanistan, whose tribes balanced each other and that posed no threat to the safety of British India.

Soviet strategists reached strikingly similar conclusions. When the Soviet forces in Afghanistan withdrew in 1989, they left behind a government, led by the Afghan Communist Mohammad Najibullah, that survived for three years. It did so—in the words of advice from the Kremlin—by "forgetting communism, abandoning socialism, embracing Islam, and working with the tribes." As with every other regime in modern Afghan history, the Najibullah government could not have

(c) ketabton.com: The Digital Library

existed without external subsidy. And so it fell when Boris Yeltsin's newly independent Russia cut all aid to Kabul.

Britain's experience in the nineteenth century, and the Soviet Union's in the twentieth, showed that the best way, perhaps the only way, to stabilize Afghanistan in the long term is to empower the Afghans themselves in charge so that they can secure and govern their own villages and valleys. To achieve this, the Afghans need full political and military support, and generous economic subsidy, from outside. But the Afghan people neither need nor welcome our combat troops on their soil any longer than is necessary to guarantee security and set them on a course to regulating their own affairs.

A recent study of Britain's bloody withdrawal from Kabul in 1842 concluded that the first cause of that disaster was the reluctance of junior officers to tell their superiors the truth about the dire situation the British forces found themselves in. I know from my own discussions with diplomats and commanders in the field that such "happy talk" is no longer the order of the day. Getting Afghanistan right means getting down to ground truth. These are the facts as I see them:

• The Afghan people are tired of thirty years of war. They have been traumatized by the fighting and the denial of basic rights and opportunities. The majority of them hate, for good reason, the brutality of the Taliban. But sometimes they see them as their only protection from other brutal powerbrokers or warlords.

• The Afghan government led by Hamid Karzai faces competing demands from its own people, from powerful criminal and commercial interests, and from the international community. But it lacks the capacity to govern. The concerns about its credibility run deeper than last fall's elections, which were marred by widespread corruption and fraud. They also relate to the very structure of the political system.

• The Afghan insurgency is a broad but shallow coalition, with shifting relationships, geographical bases, and tactics. The Taliban is led by members of the former Talib regime under Mullah Omar, who has been based in Pakistan's border areas. A variety of other factions are also operating, including the Haqqani network, Hizb-e-Islami, and a range of smaller groups. These groups all trade on the uncertainties of the people and the weaknesses of the state.

• The Taliban are still despised—one recent poll suggests that only 6 percent of Afghans want them back in power. But they do now have organized cadres that enjoy some limited support—in the south, east, and north—and are able to mount operations in Kabul and elsewhere.

• Having fled Afghanistan, al- Qaeda's senior leadership is now also hiding in Pakistan's tribal areas. A significant number of its leaders have been killed or arrested. Despite the historical ties between al-Qaeda and the Afghan Taliban, their relationship is predominantly tactical and local. Yet al-Qaeda retains the capacity—including through its affiliates in other countries, such as Yemen—to plan and carry out deadly attacks around the world.

• There has been a significant change in Pakistan in the last eighteen months under President Asif Ali Zardari's democratic government. The reality and threat of domestic terrorism has brought new purpose to civilian and military leadership, and new consensus between leaders and

(c) ketabton.com: The Digital Library

the Pakistani electorate. It is now realistic to talk about complementary pressure on the insurgencies on both sides of the border.

The Afghan and international strategy over the last eight years has been to focus on building up the key functions of the state and delivering better lives for the Afghan people. Despite many setbacks, there is a real record of achievement here, continuing today. The return of five million refugees in recent years is perhaps the greatest sign of the growing confidence of Afghans in their safety and security, and an important indicator of our own progress in protecting them. Still, polling shows that Afghans regard the lack of security as one of the biggest problems; last year more Afghan civilians were killed in insurgent attacks than ever.

In 2003 the Afghan National Army numbered fewer than two thousand. Today it is over 100,000 strong, though the ethnic balance within it—and particularly the proportion of Pashtuns—is weak. The total will grow by a third by the end of the year, and further in the years to come. Afghan soldiers are gaining frontline combat experience, including in the current Moshtarak operation in Helmand province. Plans are now being developed for the transfer of "lead security responsibility" to the Afghans—district by district and province by province—once the Afghan National Security Forces, local government, and other institutions are able to meet key conditions of effectiveness. As the Afghan National Army gets stronger, international forces will be able to withdraw from combat operations—although their training and mentoring of their Afghan counterparts will need to continue for a number of years.

Concerning education and health, in 2001 only one million Afghan children attended school, all of them boys. This year we expect to see seven million Afghan children enrolled in school—a third of them girls. Eight out of ten Afghans now have access to health care.

Poppy growing and the drug trade are major problems for Afghanistan; but during the past two years there have been successive reductions in poppy cultivation: 19 percent in 2008, 22 percent in 2009. The UN Office on Drugs and Crime estimates that cultivation will not increase in 2010. Improvements in governance and security, along with high wheat prices, have supported these results.

The achievements of the National Solidarity Programme—which aims to improve local and regional government—would be a remarkable story in any country. Over 22,000 village councils have been elected by their peers since 2003. They have not just designed but implemented almost 40,000 development projects, and are now forming, from the bottom up, district councils.

There are also areas where progress has not been so impressive. We are now stepping up our efforts to address these concerns, and the Afghan government needs to do much more:

• Justice and law and order are a critical battleground. The Afghan National Police number almost 100,000, but the biggest problem is now quality, not quantity. Part of the force is involved in the drug trade. It also suffers from illiteracy, patronage by criminals and insurgents, and corruption. The Afghan government is launching a robust and far-reaching program of reform. But the government needs, with our help, to build up the informal judicial structures for resolution of criminal and civil disputes. That is, after all, what Afghans often mean by the rule of law.

(c) ketabton.com: The Digital Library

• Despite the success of the National Solidarity Programme, civil administration remains an extremely difficult and uphill struggle. In large parts of the country, district governance is almost nonexistent; half the governors do not have an office, fewer than a quarter have electricity, and some receive only six dollars a month in expenses. Over the next two years the international community has promised to help train 12,000 civil servants to serve on the district level.

• Last, there is the problem of corruption. According to January's BBC/ABC/ARD poll, 95 percent of Afghans see corruption as a problem in their local area. In some regions Afghans are paying an average of $100 in bribes to officials every year. Such widespread abuse has deep roots. President Karzai has promised to tackle corruption and build independent institutions to monitor and drive progress. The international community will judge him by his actions, not his words. Donors are trying to provide him with incentives by promising to channel more aid through the government as certain tests are met, for example the verification and publication of the assets of senior officials and ministers; the adoption of new procedures for senior appointments; and a clear timeline for the enactment of comprehensive anti-corruption legislation.

The achievements of the last eight years would not have been possible were it not for the tireless efforts and unstinting bravery of our troops. Without them, the insurgency would have overwhelmed the Afghan government and probably overrun Kabul. Our development work would have ground to a halt. And al-Qaeda would have seized more space to plan its terrorist atrocities.

The work ahead—on each of these fronts—is both clear and pressing. The additional troops that the United States, Britain, and others are deploying are vital if progress is to be made. Britain's commitment and determination will endure until we have achieved our shared objective—an Afghanistan that must not again be used as a basis for international terrorism.

However, even on the most optimistic reading of present plans, the Afghan authorities will not be able to govern their land in sustainable or acceptable ways unless the scale of the insurgency itself is reduced. And only then will we be able to withdraw our forces confident that we will not have to return. The strengthened efforts of our military forces are an important part of this. As General McChrystal said recently, the role of the military is to "try to shape conditions which allow people to come to a truly equitable solution to how the Afghan people are governed." This raises the core political challenge for Afghanistan, one that has been neglected for far too long.

The Bonn Agreement of 2001 and the process that followed it fell short of a truly balanced political settlement. The Northern Alliance came to Bonn as the new masters of Afghanistan. But they were not representative of the broader Afghan population, including the Pashtun majority in the south. It was right that the Taliban leaders were excluded from Bonn. But other more significant and legitimate groups were seriously underrepresented, most notably the various Pashtun confederations from which the Taliban draws its strength.

The two jirgas that followed Bonn led to a top-down, highly centralized political structure for a country whose people have always had a strong predilection for managing their own affairs at the local level. Furthermore, new arrangements in Kabul did not do justice to tribal and other informal, traditional, and community-based structures. Corruption has exacerbated these

(c) ketabton.com: The Digital Library

problems. The unconstrained accumulation of financial resources by malign power brokers has eroded tribal balance. Finally, from Iran in the west to Pakistan in the east, from the Central Asian Republics in the north to the regional powers of India, China, Saudi Arabia, Russia, and Turkey, the Bonn Agreement failed to bind Afghanistan's neighbors into the long-term project of building a new, more peaceful country.

The lesson I draw from history is that Afghanistan will never achieve a sustainable peace unless many more Afghans are inside the political system, and its neighbors are in agreement with a political settlement.

Political Outreach

There is now an international consensus behind a program to reintegrate Taliban fighters, which the UN defines as "the process by which ex-combatants acquire civilian status and gain sustainable employment and income." The logic behind this program is simple. As military pressure on the insurgency increases—as the dangers of continuing the fight grow and the prospects of success look more remote—those on the periphery of the insurgency will start to review their allegiances. We have seen this happening in fits and starts in recent years.

For such realignments to be sustained there needs to be not just employment but protection from retaliation by former allies. That is the significance of President Karzai's proposed National Council for Peace, Reconciliation, and Reintegration, and of the $150 million the international community has already pledged to fund it.

But I would emphasize that a re-integration program will have a major impact only if it is coupled with a serious effort to address the grievances of those whom President Karzai describes as his "disaffected compatriots"—i.e., the Taliban and other insurgents. Without a genuine effort to understand and ultimately address the wider concerns that fuel the insurgency, it will be hard to convince significant numbers of combatants that their interests will be better served by working with the government than by fighting against it.

Some insurgents are committed to al-Qaeda's violent extremist agenda. There will never be reconciliation with them—they must be beaten back. But the majority are not. They share conservative Islamic beliefs and, linked to that, strong views about what is a just social order. Their rallying cry is the expulsion of international forces. But they are also motivated by their intense dissatisfaction with the Afghan government and Afghan politics—which they see as corrupt and incompetent.

The idea of anyone reaching out to political engagement with those who would directly or indirectly attack our troops is difficult. We have no more right to betray our own values than those of the Afghan people who pray that the Taliban never come back. But dialogue is not appeasement; nor is allowing political space for discussion with opposing forces and politicians.

The Afghans must own, lead, and drive such political engagement. It will be a slow, gradual process. But the insurgents will want to see international support for it; and international mediation—for example under the auspices of the UN—may ultimately be required. So there needs to be clarity about the preconditions for any agreement: those who want a political say in

(c) ketabton.com: The Digital Library

their country's future must permanently sever ties with al-Qaeda, give up their armed struggle, and accept the Afghan constitutional framework. In doing so their interests would be recognized and given a political voice but would be constrained by the nation's laws and balanced by the interests and views of others.

In his repeated offers to talk directly to insurgents, President Karzai has made clear that while such preconditions should set the terms of any eventual agreement, they should not prevent a dialogue from developing. The build-up of international and Afghan military forces should concentrate everyone's mind. Dialogue provides an alternative to fight or flight. Any such process of political outreach will take time and effort to prepare, let alone conclude. But the time to start laying the foundations for dialogue is now, so as to take advantage of the growing Afghan and international military presence.

President Karzai has proposed for April 29 a great consultation—a grand peace jirga—involving around 1,400 members and guests. They are to include parliamentarians, provincial councils and governors, religious and tribal leaders, and representatives from civil society organizations and women's groups. This should be the start of a process of building a new national political settlement. He has said:

The objective will be to get guidance from the Afghan people on how to move forward towards reintegration and reconciliation —where reconciliation may be possible—and chart out an action plan in consultation with the Afghan people.

What might such a political settlement look like? An outsider can only offer suggestions.

First, there should be arrangements, whether formal or informal, to ensure that the legitimate tribal, ethnic, and other groups that feel excluded from the post-Bonn political settlement are given a real stake in the political process and are able to compete for political representation. A peace settlement must include the vanquished as well as the victors. To do this, the new arrangements should give voice to the different blocs of opinion and influence. Access to political office and government jobs should be opened up. And efforts should be made to broaden the ethnic base of the Afghan National Army. All of this would encourage Afghans to address their grievances, and those of their broader community, from within the system. And it would offer them a part in building stability and security in Afghanistan so that—and this is a key objective of many of the insurgents—the international forces will be able to withdraw from combat, initially into a training and support role, and then altogether.

Second, the provincial and district governors and their associated assemblies of elders should be given new governing powers, so that the *walis* (or provincial governors) and the *uluswals* (district governors) have the confidence, competence, and capacity to govern in the best interests of those they represent. Recruiting the right people for these jobs is essential—and in view of the challenges of upholding justice and the rule of law, the police chief and local magistrates are equally important. Local governors and local assemblies also need to be given more direct responsibility for overseeing development, adjudicating disputes, providing local security, and reintegrating local insurgents and their sympathizers.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Third, a new legislative process should be established—not necessarily involving constitutional change—between president and parliament, in order to give parliamentarians a real stake in the success of the political settlement. Such a stake would encourage them to participate as well as to criticize, and would ultimately lead to the development of something completely alien in Afghanistan today, but critical to democracy—a constructive or loyal opposition.

Fourth, underpinning all this must be a more concerted effort to prevent and eradicate corruption. President Karzai's promises to tackle the culture of impunity and to establish a new anti-corruption unit are important. Emphasis must also be put on how the Afghan government—with international help —can counter the extensive drug trade. This goes to the heart of ordinary people's concerns about corruption and lack of the rule of law. Part of this is about ensuring that the new political settlement includes many more checks and balances—such as independent courts—and much greater emphasis on transparency and accountability to ensure that government at all levels and in all guises is the servant, not the master, of the Afghan people.

The External Political Settlement

No country's politics can exist in a vacuum, least of all Afghanistan's. For too long it has been the victim of external meddling and interference. Today competing regional interests are being pursued in Afghanistan, and the country's tribal and ethnic groups—in the south, the east, and the north—still roam freely and find refuge across its borders. Those who oppose the government still draw on funding, support, and shelter from abroad. If Afghanistan is to have a more peaceful and prosperous future, it needs not just a new internal political settlement but also a new external political settlement.

Given the scale of the geopolitical challenges in this region—including the long-running tensions between India and Pakistan and the presence of Iran—it can seem that Afghanistan is fated to remain the victim of a zero-sum scramble for power among hostile neighbors. The logic of this position is that Afghanistan will never achieve peace until the region's most intractable problems are solved. But there is an alternative and ultimately more promising possibility, by which Afghanistan poses so many dangers that it becomes the place where more cooperative regional relations are forged.

The first step is a greater recognition by all of Afghanistan's neighbors and the key regional powers of two simple facts. Fact one: no country in the region, let alone the international community, will again allow Afghanistan to be dominated, or used as a strategic asset, by a neighboring state. Fact two: the status quo in Afghanistan is damaging to all. Crime, drugs, terrorism, and refugees spill across its borders when Afghanistan's great mineral wealth and agricultural land should instead be of benefit to the region. These two facts can and must provide the basis of a shared interest around which the countries of the region can coalesce.

Second—and this point is more complex—there needs to be a more honest acknowledgment of the different interests and concerns of Afghanistan's neighbors, so that efforts can be made to provide reassurances. Pakistan is essential here. It holds many of the keys to security and dialogue. It clearly has to be a partner in finding solutions in Afghanistan.

(c) ketabton.com: The Digital Library

Pakistan is a country of 170 million people. It is a nuclear power. Pakistan will act only according to its own sense of its national interest. That is natural. Its relationship with Afghanistan is close to the core of its national security interests. Pakistan fears the build-up of a non-Pashtun Afghan National Army on its doorstep, and it is perpetually worried about India's relationship with Afghanistan.

It has also had a difficult relationship with the US for a generation. That is the significance of the Obama administration's determination to pursue a new security, economic, and political relationship with Pakistan. This policy opens up a vital opportunity to address Pakistan's concerns—and ours. The Kerry-Lugar Act—which provides for over $7 billion in nonmilitary aid over the next five years, but makes the support conditional on the Pakistani government taking effective action against militants in its territory—is an important down payment in this regard.

But progress cannot be achieved simply by a more serious, more equal US–Pakistan strategic security understanding, crucial though that is. Alongside Pakistan's fears about its western border, fears about Pakistan's own involvement in Afghanistan need to be addressed. Every country needs to accept that, just as there will be no settlement in Afghanistan without Pakistan's involvement, so there will be no settlement in Afghanistan unless India, Russia, Turkey, and China are also involved in the search for solutions. China is Afghanistan's largest foreign investor. India has already pledged $1.2 billion for reconstruction in Afghanistan. It has a big part to play. Moreover, the Iranian regime—whose nuclear policies have flouted the UN and that has a record of attempting to destabilize its neighbors—must acknowledge that the best way to protect its investments or promote the interests of Afghans that share its Shia faith is to work to promote peace, not undermine it. The Iranian government's refusal to take part in the recent London Conference on Afghanistan was completely shortsighted.

Third—and this is where the external settlement connects most clearly to the internal political settlement—there needs to be greater transparency with respect to the future direction of Afghan foreign policy. It is for the Afghans to decide how to do this, but their involvement is critical in building confidence and reducing miscalculation. Linked to this, there will need to be consistency and clarity about the presence, activities, and future plans of the international forces in Afghanistan.

Fourth, economics should be the great lubricant for better regional relations. Afghanistan can benefit all its neighbors if it becomes the land bridge of Central Asia, South Asia, and the Gulf. After all, the Silk Road was the passage for trade for many centuries. There are common interests not just in trade and transport, but in managing and sharing water and electricity and harnessing economic growth for the benefit of Afghanistan and the neighboring countries.

Fifth is the question of the forum in which this work should move forward. The process must be led by the countries in the region. Only these governments can decide whether the multitude of existing bodies such as the South Asian Association for Regional Cooperation and the Organisation of the Islamic Conference can provide the basis for the serious and sustained regional engagement that is now needed. The Afghans should take the lead, in partnership with the UN. In time perhaps this could lead to a standing Conference on Stability, Security, and Cooperation in South Asia. Above all, Afghan citizens must decide the future political process in

(c) ketabton.com: The Digital Library

their country. Important as the neighbors' legitimate interests are, they cannot supplant, nor will we allow them to supplant, the Afghan government and the Afghan people. The days are long gone when powerful countries would dispose of a smaller, vulnerable neighbor to suit their own ends.

Conclusion

If we successfully implement the strategy I have outlined, a better future for Afghanistan is not a utopian goal. Within two to five years it is realistic to aspire to see the country still on an upward trajectory, still poor but stable, with a just peace, with democracy and inclusive politics taking hold at all levels, and with incomes growing. The urban population should have access to electricity. More shops will be open in the local bazaars and more children—in particular more girls—will be going to schools. Most grassroots insurgents —the so-called ten-dollar-a-day Taliban—should be resettled in their villages with at least some of the insurgent leaders taking part in the legitimate political process. Communities will be increasingly able to rely on the Afghan National Security Forces for protection—or to protect themselves. International troops will have stepped back from the front line—though they will still have a role, and sometimes a dangerous role, in training and mentoring their Afghan counterparts. The neighbors will be working together, preventing trouble, not fueling it. And above all, al-Qaeda will be kept out.

I have been to Afghanistan six times as British foreign secretary. On my first visit in July 2007 I attended the funeral of its last king, Mohammed Zahir Shah. The grief I witnessed was palpable and deep, but so too was the sense of national unity. Ethnic allegiances and historic feuds were put aside to mourn the passing of the "father of the nation."

This unity is not expressed today through allegiance to a monarch. Instead it is founded on a deep desire among the people to live life as they see fit. The military surge is vital to success; so is investment in the civilian economy; but now is the time for Afghans to pursue a political settlement with as much vigor and energy as we are pursuing the military and civilian effort. That is how to end the war in Afghanistan.

—April 1, 2010

HTTP://WWW.NYBOOKS.COM/ARTICLES/ARCHIVES/2010/APR/05/HOW-TO-END-THE-WAR-IN-AFGHANISTAN/?PAGE=1

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library